T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 504
KARAR NO : 2015 / 519
KARAR TR : 6.7.2015

ÖZET : Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nde usta öğretici olarak görev yapan davacının, emekli olduktan sonra kıdem tazminatı ile yıllık izin ücretinin ödenmediğinden ve sigorta prim borçlarının eksik yatırıldığından bahisle; kıdem tazminatı, kendisi tarafından yatırılan sigorta primi ve yıllık ücretli izin alacağının ödenmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S. B.
Vekili : Av.M. A.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Haz.Av.E. Y.

O L A Y : Davacı dava dilekçesinde; davalı kurum bünyesinde, Arhavi Halk Eğitim Müdürlüğünde usta öğretici olarak görev yaptığını, emekli olduğunda kıdem tazminatı isteğinde bulunduğunu, ancak ek ders ücreti karşılığı görev yaptığından bahisle kıdem tazminatı ödenmediğini; ayrıca sigorta prim borçlarının eksik yatırıldığını, biriken borcun defaten SGK İl Müdürlüğü'ne yatırıldığını; çalışma süresi boyunca yıllık ücretli izin alacağı da ödemediğini; tüm talepleri olumsuz cevaplandığı için iş bu davayı açma zorunluluğunun doğduğunu ifade ederek; ek dava ve fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, davalarının kabulü ile davalı kurumca ödenmemiş olan 100,00 TL kıdem tazminatının, 100,00 TL tarafından yatırılan sigorta priminin, 100,00 TL yıllık ücretli izin alacağının, fesih tarihinden itibaren mevduata uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle Arhavi Halk Eğitim Müdürlüğüne karşı adli yargı yerinde dava açmış; davanın ileriki safhalarında, davacı vekili tarafından husumet Milli Eğitim Bakanlığına yöneltilmiş, ayrıca 300,00TL talepli ilk davaya ek olarak 20.543,74 TL işçilik alacağının fesih tarihinden itibaren mevduata uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödenmesi talep edilmiştir.

ARHAVİ ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ(İŞ MAHKEMESİ SIFATIYLA): 10.9.2013 gün ve E:2011/184, K:2013/96 sayı ile, dava dilekçesini özetledikten sonra, " Davacının Arhavi Halk Eğitim Müdürlüğü'nü davalı gösterdiği anlaşılmış, yasal hasım olarak dava dilekçesi ve ekleri Milli Eğitim Bakanlığı'na tebliğ edilerek taraf teşkili sağlanmıştır.

Davalı Milli Eğitim Müdürlüğü vekili Avukat Ersoy Yıldız cevap dilekçesinde özetle, davacının iş sözleşmesi kapsamında çalıştırılmadığını, davacının sigortalı olarak çalıştırılmasının tek başına iş sözleşmesi kapsamında değerlendirilemeyeceğini, müvekkil ile davacı arasındaki ilişkinin statü hukukundan kaynaklandığını, davacının taleplerini idare mahkemelerinde açacağı iptal veya tam yargı davaları ile talep edebileceğini beyan etmiştir.

Dava ödenmeyen kıdem tazminatı, yıllık ücretli izin alacağı ve sigorta prim borcunun tahsili istemine ilişkindir.

5521 sayılı yasanın 1.maddesi uyarınca İş Kanuna göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir.

Davacı dosyadaki mevcut deliller uyarınca davalı kurumda usta öğretici olarak muhtelif zamanlarda görev yaptığı, görevlendirmenin Arhavi Kaymakamlığı tarafından verilen olur ile gerçekleştiği, dönemsel olarak kaymakamlık olurlarının yenilendiği, bu nedenle davacı ile davalı kurum arasında iş sözleşmesi kapsamında bir hukuki ilişkinin olmadığı, aradaki uyuşmazlığın statü hukukunu ilgilendirdiği ve çözüm merciin de idari yargı görev alanına girdiği anlaşıldığından davanın 6100 sayılı yasanın 114/1-b maddesi uyarınca usulden reddine dair aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Davaya bakma görevi idari Yargı olduğu anlaşıldığından dava dilekçesinin yargı yolu yanlışlığı nedeni ile REDDİNE, (…)" karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, 13.688,02-TL kıdem tazminatı ve 7.155,72-TL yıllık ücretli izin alacağı olmak üzere toplam 20.843,74-TL'nin iş akdinin sona erdiği tarihten itibaren mevduata uygulanan en yüksek faiz oranı uygulanmak suretiyle davalı işveren idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Rize İdare Mahkemesi; 10.1.2014 gün ve E:2014/5, K:2014/9 sayı ile, bakılan davada, davanın açıldığı tarih itibariyle kamu görevlisi sıfatı bulunmayan emekli statüsünde bulunan davacının kıdem tazminatı ve yıllık ücretli izin alacağının ödenmemesinden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünün, genel yetki kuralı uyarınca hasım mevkiinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'nın yargı çevresi içinde bulunduğu Ankara idare Mahkemesi'nin yetkisinde bulunduğu gerekçesiyle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 14/3 ve 15/1-a maddeleri uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasının yetkili Ankara idare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Ankara 11.İdare Mahkemesi; 3.4.2014 gün ve E:2014/581, K:2014/388 sayı ile, kamu görevlilerinin parasal

hakları ile ilgili davalarda yetkili mahkemenin ilgilinin görevli bulunduğu yer idare mahkemesi olacağı, uyuşmazlığın emekli olan davacının Arhavi Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünde usta öğretici olarak görev yaptığı döneme ilişkin parasal haklarından kaynaklandığı, mevzuat hükmü uyarınca davanın görüm ve çözümünde yetkili mahkemenin, ilgilinin kıdem tazminatını ve yıllık izin ücretini ödemekle görevli olan idarede çalıştığı dönemde görevli bulunduğu ilin idari yargı yönünden bağlı bulunduğu Rize idare Mahkemesi olduğu gerekçesiyle; 2577 sayılı Kanunun 15. maddesinin 1/a bendi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasının yetkili Rize İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Rize İdare Mahkemesi;15.7.2014 gün ve E:2014/316, K:2014/420 sayı ile, 2577 sayılı Kanunun 14/3 ve 15/1-a maddeleri uyarınca davanın yetki yönünden reddine, aynı Kanunun 43/1-b maddesi uyarınca yetkili mahkemenin belirlenebilmesi için dava dosyasının Danıştay Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir.

Danıştay Onuncu Dairesi; 18.12.2014 gün ve E:2014/6552, K:2014/7940 sayı ile, "(…) Dava, emekli olan davacının, Arhavi Halk Eğitim Merkezi'nde Usta Öğretici olarak görev yaptığı dönemde ödenmeyen 13.688,02.-TL kıdem tazminatı ile 7.155,72.-TL yıllık izin ücretinin iş akdinin sona erdiği tarihten itibaren mevduata uygulanan en yüksek faiz oranıyla birlikte ödenmesine hükmedilmesi istemiyle açılmış olup; davanın, hukuka uygunluk denetiminin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 101. maddesi dikkate alındığında, adli yargı yerine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla, uyuşmazlığın çözümünde davacının kıdem tazminatı ile yıllık izin ücretini ödemekle görevli olan idarede çalıştığı dönemde görevde bulunduğu ilin idari yargı yönünden bağlı bulunduğu Rize İdare Mahkemesince, 2577 sayılı Yasanın 14. maddesi uyarınca dava dilekçesinin öncelikle "görev" yönünden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenle, dava dosyasının, Rize İdare Mahkemesine gönderilmesine, kararın Ankara 11. İdare Mahkemesine ve taraflara bildirilmesine…" karar vermiştir.

RİZE İDARE MAHKEMESİ; 13.4.2015 gün ve E:2015/260 sayı ile, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un, yargı merciilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları başlıklı 19. maddesine yer verdikten sonra; "5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 101. maddesi'nde "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." hükmü yer almıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacı tarafından, 27/12/2011 tarihinde Arhavi Asliye Hukuk Mahkemesi'nde (İş Mahkemesi Sıfatıyla) Arhavi Halk Eğitim Merkezi'nde Usta Öğretici olarak görev yaptığı dönemde ödenmeyen kıdem tazminatı ile yıllık ücretli izin alacağının iş akdinin sona erdiği tarihten itibaren mevduata uygulanan en yüksek faiz oranıyla birlikte ödenmesine hükmedilmesi istemiyle açılmış olan tazminat davasında, Mahkemenin 10/09/2013 tarih E:2011/184-K:2013/96K sayılı kararıyla idari Yargının görevli olduğundan bahisle davanın reddine karar verildiği, bu ret kararının 12/12/2013 tarihinde kanun yoluna başvurulmaksızın kesinleştiği görülmüştür.

Dava konusu olayda davacının davalı idare ile aralarında imzalanan iş akti hükümlerine istinaden çalışıyor olup alacağın bu sözleşmeden doğan kıdem tazminatı ve yıllık ücretli izin alacağından doğduğu gözönüne alındığında yukarıda anılan hüküm gereği uyuşmazlığın görüm ve çözüm yerinin adli yargı yeri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle Arhavi Asliye Hukuk Mahkemesi'nin(İş Mahkemesi sıfatıyla) 10/09/2013 tarih E:2011/184-K:2013/96K sayılı görevsizlik kararının kesinleştiği görüldüğünden, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇEUyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 6.7.2015 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Arhavi Halk Eğitim Merkezinde usta öğretici olarak görev yapan davacının, emekli olduktan sonra kıdem tazminatı ile yıllık izin ücretinin ödenmediğinden ve sigorta prim borçlarının eksik yatırıldığından bahisle; kıdem tazminatı, kendisi tarafından yatırılan sigorta primi ve yıllık ücretli izin alacağının iş akdinin sona erdiği tarihten itibaren mevduata uygulanan en yüksek faiz oranıyla birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. Maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar…" denilmiş, aynı Yasanın "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" Başlıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmiş; 506 sayılı yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 5510 sayılı Kanunun 3.maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmış; 79.madde ile başlayan Dördüncü Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiş; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının, işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu

belirtilmiş; "İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8.maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanunun değişik maddelerinde yer verilmiştir.

Diğer taraftan; 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, "İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler:

A) (Mülga: 18/10/2012-6356/81 md.)

B) İşçi Sigortaları Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyuşmazlıklardan doğan itiraz ve davalara da bakarlar.

İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerdeki bu davalara o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır.

Fiili ve hukuki imkânsızlıklar dolayısıyla iş mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadığı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/39 md.) Birden fazla iş mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görüleceği iş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir." denilmiştir.

Adli yargı dava dosyasında bulunan 08/05/2013 tarihli Bilirkişi Raporunda; Arhavi Kaymakamlığı Halk Eğitimi Merkezi ve ASO Müdürlüğü'nün 13/01/2012 tarih ve 22 sayılı yazısı ile davacı Semra Büyüklü'nün kurumda kadrosuz usta öğretici olarak çalıştığı, bu nedenle özlük dosyasının tutulmadığı cevabının verilmiş olduğu, dosya kapsamında davacının işyeri özlük dosyasının bulunmadığı; Arhavi Kaymakamlığı'nın 27/03/2012 tarih ve 116 sayılı yazı ekinde davacıya ait 2011 Mayıs ayı ile 2010 Ocak ayı arasına ilişkin ek ders bordrosu adı altında 12 adet ücret bordrosunun sunulduğunun görüldüğü, bordrolarda davacının ücretinin, saat ücret üzerinden ödendiği ve SGK çalışma gün sayısının da bir ayda toplam çalışma saatine göre gösterildiği; dosya kapsamındaki yazışmalar ile SGK kayıtlarından davacının 20/10/1986 tarihi itibariyle Arhavi Halk Eğitim Merkezi'nde Müdürlük tarafından açılan kurslarda kadrosuz usta öğretici olarak, saat ücreti karşılığı, aralıklarla sigortalı olarak emeklilik tarihine kadar çalıştığının tespit edildiği, kayıtlara göre çalışılan saat baz alınmak kaydıyla sigorta prim gün sayısının belirlenerek primlerin buna göre yatırıldığı, çalışmaların yıl içinde genel olarak takriben Kasım-Haziran döneminde yapıldığı, bu aylarda kayıtlarda işe giriş ve çıkışlarının göründüğü; davacının davalı kurumdaki çalışma şekline ve saatlerine ilişkin, SGK kayıtları ve ücret bordroları dışında davacı adına düzenlenen ders programları, yoklama defterleri, puantaj kayıtları vs. gibi başkaca yazılı delile rastlanmadığı; davacının, 12/06/2012 tarihli celsede, geçmişe dönük olarak borçlanma sebebinin Halk Eğitim Merkezi'nin sigorta primlerini 30 gün üzerinden olması gerekirken 20 gün üzerinden yatırıldığından kaynaklandığını belirttiği; davacının davalı nezdindeki hizmetinin 13/05/2011 tarihinde sonlandığı ve bunun 2010-2011 yılı Eğitim Öğretim döneminin sonuna tekabül ettiği, daha sonra davacının SGK'ya başvurarak yaşlılık sigortasından aylık bağlanması için 01/07/2011 tarihinde talepte bulunduğu ve 15/07/2011 tarihinden geçerli olmak üzere kendisine yaşlılık aylığı bağlandığı; SGK kayıtlarına göre davacının davalı Bakanlığa bağlı Arhavi Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü nezdinde usta öğretici olarak 20/10/1986-13/05/2011 tarihleri arasına ilişkin aralıklarla çalıştığı toplam hizmet süresinin 2525 gün yani 7 yıl 5 gün olduğunun tespit edildiği belirtilmiştir.

Davacının, 506 sayılı Yasa yürürlükte iken mahalli mülki amirin tasarrufu ile çalıştığı, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatı, kendisi tarafından yatırılan sigorta primi ve yıllık ücretli izin alacağının iş kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Rize İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Arhavi Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi Sıfatıyla) verdiği 10.9.2013 gün ve E:2011/184, K:2013/96 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğuna, bu nedenle Rize İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Arhavi Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi Sıfatıyla verdiği) 10.9.2013 gün ve E:2011/184, K:2013/96 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 6.7.2015 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT